

Doprinos Dubrovnika našoj platnoj bilansi

MARIO GOLUŠIĆ

Iz analize poslovanja turističko-ugostiteljske privrede dubrovačkog područja proizlazi, da ovo područje, danas u našoj zemlji daje najjači doprinos platnoj bilansi iz prometa sa stranih turistima. Visina ovog doprinosa kreće se već sada preko 300 milijuna dinara godišnje, s tendencijom stalnog porasta, a u okviru postojećih mogućnosti smještaja i komfora. Naprotiv pak, iz analize društvenog plana grada Dubrovnika, kao najprivlačnijeg centra ovog područja proizlazi, da ova grana privrede, po veličini društvenog produkta, zauzimalje tek četvrto mjesto, a po visini nacionalnog dohotka dapače peto njesto u privrednoj strukturi grada, s mogućnostima daljnjeg pada na osnovu postojećih uvjeta i mogućnosti daljnjeg jačanja drugih privrednih grana u ovome kraju.

U današnjoj privrednoj strukturi ovog klasičnog privrednog centra, u kojemu je do nedavna pomorska privredna djelatnost bila jedna od glavnih, s jakim utjecajem na privredni i društveni razvoj grada i okoline, pored ostalih privrednih djelatnosti isto tako jakih, kao veletrgovine, zanatstva, saobraćaja i turizma, najjaču poziciju drži danas oblast industrije, zatim građevinarstvo, zanatstvo, ugostiteljstvo te na kraju trgovina. Ne ulazeći u ovom članku u analizu potrebe jačanja drugih privrednih grana na ovom danas pasivnom području, jer je to već učinjeno i to je prvenstveni zadatak narodne vlasti i svih ostalih faktora, mi ćemo u ovom članku pokazati samo na uzroke, zbog kojih turističko-ugostiteljska privreda Dubrovnika danas ne učestvuje s jačim društvenim produktom i nacionalnim dohotkom i napokon jačim dopri-

nosom u platnoj bilansi naše zajednice, usprkos postojećih mogućnosti.

Bez obzira na činjenicu, što dubrovačko područje s bogatom koncentracijom historijskih znamenitosti i prirodnih ljepota danas predstavlja za stranog turistu prvoklasnu atrakciju na međunarodnom »turističkom tržištu«, činjenica je s druge strane, da na ovom području danas postoji vrlo skučeni hotelski kapacitet od nepunih 1.100 kreveta, nasuprot ogromnom interesu inozemstva za ovaj kraj. Dok strane turističke agencije i pojedinci iz stranih zemalja traže mnogo veće kapacitete za smještaj u ovom gradu i njegovoj okolini, mi toj rastućoj potražnji ne možemo udovoljiti, a niti kapacitet u većoj mjeri nuditi, iz razloga, što je u toku rata samo na području grada Dubrovnika bombardiranjem uništen niz hotelskih objekata (Petka, Wreg, Viktoria, Adria), a drugi manji dio pretvoren u razne domove i stanove uslijed naglog porasta broja stanovnika u samom gradu. Prema tome jedan od primarnih uvjeta za veći doprinos Dubrovnika našoj platnoj bilansi jest izgradnja i proširenje smještajnih kapaciteta u ovom kraju. Kao daljnji faktor za jačanje turističkog prometa na ovom području jesu saobraćajne veze, koje u sadašnjem stanju, uz skučeni hotelski prostor, predstavljaju također veliku smetnju boljem razvoju ove privredne grane. U prvom redu pomanjkanje jednog permanentnog aerodroma u neposrednoj blizini Dubrovnika, slabe ceste i mali broj komfornih brodova s kabinama česti su uzrok, da mnogi strani turisti, iako mnogo zainteresirani za ovo područje, odustaju od putovanja, radi teškoće i napora,

koje im uzrokuju slabe saobraćajne veze. Ovaj problem usko je vezan s problemom produženja turističke sezone na cijelu godinu, za što ovaj kraj ima pune uvjete.

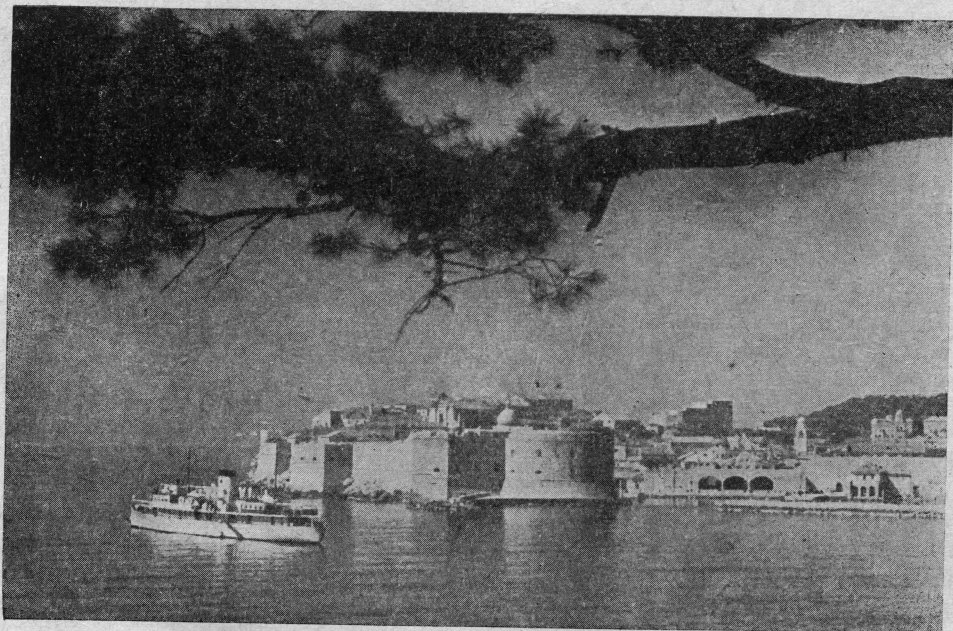
Međutim činjenica je, da se je već pristupilo rješavanju ovog problema, te da ćemo uskoro imati u blizini Dubrovnika jedan permanentni aerodrom, na moru veći broj komfornih brodova, a na kopnu jadransku turističku cestu. Rješenjem ovog problema, kao i brзом izgradnjom hotelskog prostora kojem treba čim prije pristupiti, značaj ove privredne grane znatno će porasti, koliko u odnosu na privrednu moć Dubrovnika, toliko i u odnosu na našu platnu bilansu.

U pogledu ostalih komfornih uvjeta, osobito zabavnog karaktera, mislimo, da je u tom pravcu već dosta učinjeno i da sama organizacija

preko 24.000 inozemnih turista s preko 100.000 noćenja. Isto tako, što nije uračunato u prednje statističke podatke u jednodnevnoj posjeti boravilo je u gradu 6.555 stranih turista, koji su doputovali s 13 velikih i nizom manjih turističkih brodova.

Usporedo s boravkom stranih turista, kroz Dubrovnik je prošlo preko 5.000 stranih vozila, dolazeći izravno kopnom ili morem.

Čitajući ovdje iznesene podatke, moglo bi se pretpostaviti, da se time iscrpljuje sav turistički značaj Dubrovnika, odnosno da se taj značaj i privredni efekat postiže isključivo posjetom inozemnih turista. Međutim statistički nam podaci govore, da je Dubrovnik isto tako važno sjecište domaćih turista, i da tek tako promatran predstavlja ono, što mu daje — možemo slobodno kazati — primat u našoj zemlji. Do kraja mje-

Dubrovnik

»Dubrovačkih ljetnih igara«, pored ostalog, predstavlja jaki doprinos u ovom pogledu. Ostaje samo zadatak, da ovu organizaciju jačamo, pogotovo kad je ona dobila općenarodni kulturni značaj i veliki ugled u inozemstvu. Proširenjem ovih uvjeta s novom ustanovom »Međunarodni filmski festival«, postići ćemo visoki nivo komfornih usluga, uz uvjet, da i ostale — kako smo naprijed rekli — jačamo.

Napokon, uslijed činjenica, da se sve više pojavljuje takozvani »motorizirani turizam«, pred nas se postavlja daljnji zadatak, da izgradimo niz garaža, autoremontnih radionica i servisa kao i da nabavimo veći broj autobusa i autotaksa, u čemu Dubrovnik danas oskudijeva i zbog čega mi gubimo mnoga devizna sredstva.

Iz statističkih podataka proizlazi da je grad Dubrovnik ove godine, do 30-og rujna posjetilo

seca rujna boravilo je u Dubrovniku preko 38 hiljada domaćih posjetilaca s oko 190.000 noćenja. Ovakav posjet domaćih turista nije samo relativni, nego i apsolutni uspjeh. Relativni, obzirom na ukinute povlastice, a apsolutni — što je broj domaćih posjetilaca čak viši za jednu tisuću od prošlogodišnjeg. Prema tome, i iznesena problematika, kao i zadaci narodne vlasti i mjerodavnih faktora, jednako se odnose i na domaći turizam.

Perspektivni, dakle jači, razvitak na ovom sektoru uvjetovan je rješenjem u ovom kratkom članku naznačenih problema. Tim rješenjem pozabavila se i naša zajednica, a narodna vlast i ostali faktori na ovom području uporno nastoje, da zadatke u vezi s ovim problemom najbolje i najhitnije riješe. Vidnih rezultata, — nadamo se — imat ćemo već u narednoj godini.